

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/113/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823202259
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8823202259.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpený JUDr. Martinou Fabiánovou advokátkou so sídlom Hencovská 2043, 093 02 Hencovce, o zaplatenie 1.509,71 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1233,58 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 200,04 eur od 28.5.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.6.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.7.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.8.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.9.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.10.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.11.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.12.2021 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.1.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.2.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.3.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.4.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.5.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.6.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.7.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.8.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.9.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.10.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.12.2022 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.1.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.2.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.3.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.4.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.5.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.6.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.7.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.8.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.9.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.10.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.11.2023 do zaplatenia, zo sumy 33,34 eur od 21.12.2023 do zaplatenia, a to všetko mu povoľuje uhradiť v 35-eurových mesačných splátkach, splatných vždy každého 25-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, po následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 23.11.2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1509,71 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.05.2021 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 06.07.2020 zmluvu o pôžičke č. 21612257 / 79802100 (evidenčné číslo zmluvy/ príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 1367,- eur („Cena na splátky“ alebo „Pôžička – finančné plnenie“) na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve (biela technika). Kúpna cena tovaru bola 1367,- eur. Žalovaný pri podpise zmluvy uhradil akontáciu vo výške 0 eur a na zvyšok kúpnej ceny žalobca poskytol žalovanému pôžičku podľa uvedenej zmluvy o pôžičke. Účelom Zmluvy bolo poskytnutie pôžičky na zakúpenie tovaru na základe vlastného výberu Žalovaného. Cena na splátky znamená viazaný spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej žalovanému žalobcom, a to vo výške kúpnej ceny konkrétneho tovaru zníženej o zaplatenú akontáciu. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 41 mesačných splátkach v sume 45 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1845 eur (pozn. uvedené bez akontácie). Do spisania žaloby uhradil žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu (bez akontácie) 45 eur. Žalobca poukázal na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka uvádza. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca listom z dňa 07.03.2021 – Predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol Žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalobca žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil oprávnenie v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a dňa 06.05.2021 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom z dňa 22.05.2021 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplateniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premičacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne žalobcovi vzniklo v zmysle § 53 ods. 9 ObčZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplateniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. K uvedenému poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici Sp.zn.: 16Co/33/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn: 17Co/447/2016. Právo žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje čl. 10.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 1509,71 eur. Žalobca si zároveň uplatnil zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde bežná doba doručenia je 5 dní. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 199,61 eur, si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

3. Žalovaný k žalobe žalobcu uviedol, že predmetná zmluva je bezúročná a bezpoplatková, úroková sadzba, ktorá je uvedená v zmluve je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca nepreukázal skúmanie bonity spotrebiteľa, ním predložené dôkazy sú veľmi formálne a nezohľadňujú príslušné ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle predžalobnej upomienky, ktorá bola doručená žalovanému sa žalovaný dostal do omeškania odo dňa 20.9.2022, čo sa týka oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.5.2021 žalobca neuniesol v tomto smere svoje dôkazné bremeno a nedoručil súdu potvrdenie o tom, že žalovaný ako spotrebiteľ si prevzal toto oznámenie o okamžitej splatnosti úveru v zmysle § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle týchto tvrdení žaloba bola podaná až po uplynutí premičacej lehoty, podľa nášho názoru, žalobca si mal uplatniť nárok do 20.9.2023, žaloba bola podaná 23.11.2023. V prípade, ak súd neuzná námietky žalovaného a žalobu nezamietne, navrhol, aby súd zohľadnil ust. § 257 Civilného sporového poriadku. Žalovaný je dôchodca, má príjem, ktorý nezodpovedá ani výške minimálnej mzdy, preto navrhujeme následne, aby súd teda nepriznal náhradu trov konania a aby tieto skutočnosti zohľadnil a dlžnú sumu súd zaviazal žalovaného uhradiť v splátkach vo výške 20-30 eur. Neskôr na ostatnom pojednávaní upravil žiadosť o splátky v rozsahu 30 až 35 eur.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Notárskou zápisnicou č. N 3283/2017, Prílohou 1 projektu, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 6.7.2020, Štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere zo dňa 6.7.2020, Informáciou o RPMN a priemernej RPMN, Informáciami o finančnom sprostredkovaní zo dňa 6.7.2020, Formulárom s informáciami k sprostredkovaniu spotrebiteľského úveru k zmluve č. 0079802100, Obchodnými podmienkami Quatro účinnými od 1.1.2019, Dotazníkom o klientovi a sprievodný list k zmluve č. 0079802100, Žiadosťou o poskytnutie spotrebiteľského úveru a udelenie súhlasov zo dňa 6.7.2020, Zmluvou o využívaní

služieb Nonstop banking zo dňa 6.7.2020, Všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a.s. pre depozitné produkty účinnými dňom 01.06.2020, Cenníkom VÚB, a.s., Občania platným od 01.06.2020, Predžalobnou upomienkou zo dňa 7.3.2021 a kópiou doručanky, Oznamením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.5.2021, Prehľadom splátok a úhrad k zmluve č. 21612257, Vyjadrením žalobcu zo dňa 10.1.2024 s prílohami – dopytom do registra SRBI a dopytom do registra Sociálnej poisťovne, Vyjadrením žalobcu z 22.1.2024, Vyjadrením žalovaného z 24.1.2024, Vyjadrením žalobcu zo dňa 19.2.2024, Vyjadrením žalovaného z 31.1.2024, Vyjadrením žalovaného z 11.2.2024, Priemernými úrokovými mierami z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny zo stránky Národnej banky Slovenska za obdobie roka 2020, návrhom na príbratie do konania doručený súdu dňa 23.2.2024, Vyjadrením žalobcu zo dňa 18.3.2024, Lustráciami v registri Sociálnej poisťovne a v registri bánk ohľadne žalovaného, Správou OR PZ vo Vranove nad Topľou, Okresný dopravný inšpektorát zo dňa 4.3.2024, Tlačivom pre dokladovanie pomerov žalovaného doručeným súdu dňa 26.3.2024, Vyjadrením žalobcu z 15.4.2024 a z 2.5.2024, Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 4.4.2024 s prílohou – rozhodnutím z 22.3.2024, Pracovnou zmluvou zo dňa 29.2.2024 uzavretou medzi zamestnávateľom obec Žalobín a žalovaným ako zamestnancom, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp.zn. 8P/121/2020 a z neho rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/121/2020-38 zo dňa 1.10.2020, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp.zn. 6P/155/2016 a z neho rozsudkom č.k. 6P/155/2016-45 zo dňa 27.10.2016 a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Žalobca ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 6.7.2020 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 79802100, pričom výška úveru predstavovala sumu 1367 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 41 mesačných splátkach a celková čiastka predstavovala sumu 1845 eur, výška mesačnej splátky predstavovala sumu 45,00 eur a ročná úroková sadzba 20,16 %, RPMN bola uvedená vo výške 20,16 %. Celkové náklady spotrebiteľa boli uvedené vo výške 478,00 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 20.8.2020, pričom frekvencia anuitných splátok bola mesačne vždy k 20.dňu v mesiaci.

6. Žalobca listom zo dňa 7.3.2021 upozornil žalovaného, že v prípade neuhradenia nedoplatku na splátkach do 05.05.2021, úver zosplatní. Podľa predloženej doručanky, uvedenú listinu si prevzal žalovaný dňa 15.3.2021. Žalobca listom zo dňa 22.5.2021 oznámil žalovanému, že vyhlásil okamžitú splatnosť úveru.

7. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný jednotlivými splátkami uhradil z vyššie uvedenej sumy 45,00 eur.

8. V písomnom podaní doručenom súdu dňa 10.1.2024 vo vzťahu k overovaniu bonity žalovaného žalobca uviedol, že žalovanému = žiadateľovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver. Žiadateľ uviedol v žiadosti priemerný čistý mesačný príjem vo výške 493,33 eur. Príjem žalovaného bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne. Žiadateľ uviedol rodinný stav: slobodný a počet nezaopatrených detí: 0. Žiadateľom uvedené mesačné finančné výdavky na žiadosti sú vo výške 0,00 eur. Pre zistenie skutočných finančných nákladov klienta bol vykonaný dobytý do registra SRBI, ktorým boli zistené skutočné mesačné finančné náklady v registri vo výške 0,00 eur. Životné minimum bolo vo výške 214,83 eur. Životné minimum pre všetky nezaopatrené deti bolo vo výške 0,00 eur a zákonná rezerva bola vo výške 0,00 eur. Posúdenie schopnosti splácať bolo vykonané v súlade s opatrením NBS č. 10/2017. Následne bol vykonaný prepočet schopnosti splácať u žalovaného. Príjem klienta bol vo výške 493,3300 eur a výdavky vo výške 278,- eur, splátka úveru 45,00 eur. Keďže výsledkom porovnania príjmov a výdavkov je suma vyššia ako je výška schválenej splátky, žiadosť bola schválená. Žalobca poukazuje na to, že žalovaný je v spore pasívny a doposiaľ nepredložil žiadne dôkazy a neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by žalobcov nárok na zaplatenie žalovanej sumy spochybňovali. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 151 CSP a taktiež na unesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn.: 43CoCsp/40/2020 zo dňa 21.10.2020.

9. Podaniami doručenými súdu dňa 22.1.2024, dňa 19.2.2024, dňa 18.3.2024, dňa 2.5.2024 žalobca navrhol, aby súd rozhodol na základe predložených listinných dôkazov a písomných vyjadrení. Uviedol, že sa pridržiava špecifikácie uvedenej v žalobe. Navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie alebo rozsudkom pre uznanie nároku v prípade, ak na to budú splnené podmienky.

10. V podaní doručenom súdu dňa 15.4.2024 žalobca uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení prostredníctvom svojho právneho zástupcu na súdnom pojednávaní dňa 29.02.2023 nepoužil

prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré by mali vplyv na posudzovanie oprávnenosti žalovanej pohľadávky. Nakoľko v konaní po vzájomných vyjadreniach neostali sporné skutočnosti, žalobca je toho názoru, že v konaní je možné rozhodnúť formou rozsudku pre uznanie nároku v zmysle ustanovenia § 282 a nasl. Civilného sporového poriadku. Počas svojho prednesu právna zástupkyňa žalovaného predniesla aj konkrétny návrh splácania dlžnej sumy a to vo výške 20 - 30 eur mesačne, ktorý sa však žalobcovi javí vzhľadom na nízku výšku navrhovanej splátky ako neprimeraný. Žalovaný podanú žalobu žiadnym spôsobom nespochybnil. Zotrváva na podanej žalobe v celom rozsahu. Vo veci nie je dôvodné rozhodnutie o trovách na základe § 257 CSP a to vzhľadom na tú skutočnosť, že žalovaný si riadne neplnil svoju povinnosť v zmysle uzatvorenej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 06.07.2020.

11. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 8P/121/2020 a z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/121/2020-38 zo dňa 1.10.2020 je zrejmé, že výrokom I. súd zmenil výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/155/2016-46 zo dňa 27.10.2016 a to tak, že otec maloletej D. E. bol povinný platiť výživné na maloletú F. E., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou. Podľa výroku II. rozsudku otec maloletých detí G. H. bol povinný platiť výživné na každé maloleté dieťa, a to na mal. maloletého I. H., nar. XX.X.XXXX, maloletého J. H., nar. X.X.XXXX a maloletú K. H., nar. XX.X.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou. Výrokom III. úd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.10.2020, vykonateľné bolo 26.10.2020.

12. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 6P/155/2016 a z neho rozsudku č.k. 6P/155/2016-45 zo dňa 27.10.2016 vyplýva, že predmetným rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou zmenil výrok rozsudku Okresného súdu Vranov na Topľou sp. zn. 7P/87/2009 zo dňa 23.07.2009 a to tak, že mal. F. E., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov E. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX. Otca mal. dieťaťa D. E. zaviazal na povinnosť platiť výživné na mal. dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám starých rodičov, začínajúc právoplatnosťou rozsudku. Súd zveril mal. deti I., nar. XX.XX.XXXX, J., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX H. do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov E. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX. Otca mal. detí G. H. súd zaviazal na povinnosť platiť výživné na každé z mal. detí vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám starých rodičov, začínajúc právoplatnosťou rozsudku. Starí rodičia sú oprávnení a povinní mal. deti vychovávať, zabezpečovať ich potreby, zastupovať v bežných záležitostiach, prijímať pre deti výživné a s týmto hospodáriť. O trovách súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.11.2016 a stalo sa vykonateľným dňa 29.11.2016.

13. Na ostatnom pojednávaní prostredníctvom právnej zástupkyne žalovaný uviedol, že sa pridrižiava všetkých vyjadrení v tomto konaní. Navrhol žalobu žalobcu zamietnuť z toho dôvodu, že ide o premlčaný nárok. Namietal aktívnu legitimáciu žalobcu, neboli splnené podmienky v § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. V prípade, ak súd nevyhovie námietkam a rozhodne o povinnosti žalovaného uhradiť dlžnú čiastku, navrhol aplikovať ust. § 257 Civilného sporového poriadku a aby prihliadal na majetkové a sociálne pomery žalovaného a dlžnú sumu povolil splatiť v splátkach vo výške 30, prípadne 35 eur.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ

alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

16. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

18. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie

platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu
f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

20. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

21. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

25. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

26. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

27. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

28. Podľa § 879v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

29. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

30. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

31. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

32. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

33. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

34. Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

35. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva,

že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

36. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

37. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

38. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

39. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

40. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca a žalovaný ako klient uzavreli dňa 6.7.2020 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom výška úveru predstavovala sumu 1367 eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 41 mesačných splátkach a celková čiastka predstavovala sumu 1845 eur, výška mesačnej splátky predstavovala sumu 45,00 eur a ročná úroková sadzba 20,16 %, RPMN bola uvedená vo výške 20,16 %. Celkové náklady spotrebiteľa boli uvedené vo výške 478,00 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 20.8.2020, pričom frekvencia anuitných splátok bola mesačne vždy k 20.dňu v mesiaci. Žalovaný k zmluve uhradil splátkami sumu 45,- eur.

41. V zmysle § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je zrejmé, že za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie.

42. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Jednotlivé splátky sa opäť premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok.

43. Ako je zrejmé zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splatnosť úveru bola rozvrhnutá na 41 mesiacov. Prvá splátka bola splatná dňa 20.8.2020 (bod III. zmluvy). Žaloba bola podaná na súde dňa 23.11.2023. Vzhľadom na bezúročnosť úveru, premlčané sú 4 splátky istiny úveru po 33,34 eur (istina 1367,00 eur: 41 splátok=33,34 eur), splatné od 20.8.2020 do 20.11.2020, čo predstavuje sumu 133,36 eur. Úhrady žalovaného v sume 45,00 eur tak boli zarátané aj na premlčané splátky istiny v celkovej výške 45 eur.

44. V prípade pripočítania 76 dní k premlčacej dobe jednotlivých splátok v zmysle zákona č. 62/2020 Z.z. sa obdobie 35 dní neplynutia lehôt od 27.03.2020 do 30.04.2020 nedotýka splatnosti žiadnej splátky úveru, nakoľko predchádza moment uzavretia zmluvy (6.7.2020) a obdobie 41 dní od 19.01.2021 do 28.02.2021 nemá v danom prípade význam vo vzťahu k potenciálnemu premlčaniu niektorej splátky úveru.

45. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania celého nároku, tento žalovaným prezentovaný názor je rozporný s aktuálnou rozhodovacou praxou, napríklad uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/18/2022 z 30.01.2023, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/268/2020 z 29. novembra 2022 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.29/2023, ktorého právna veta znie: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh.“ Veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie - bod 16. rozhodnutia NS SR sp.zn. 7Cdo/268/2020). Práve tento deň je najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu.

46. Pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022).

47. Uvedené sa teda osobitne dotýka argumentácie vo vzťahu k použitiu druhej vety §103 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských veciach, v ktorých sa aplikuje súčasne ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V danom prípade nie je zrejmé, pre ktorú splátku žalobca zosplatňoval dlh, preto je samotné zosplatnenie neplatným právnym úkonom (čim sa bude súd zaoberať nižšie), zároveň výzva z 7.3.2021 ako aj mimoriadne zosplatnenie z 22.5.2021 nasvedčujú tej skutočnosti, že sa nemohlo jednať o relevantnú splátku pre premlčanie nároku žalobcu (zosplatnenie v máji 2021, žaloba podaná na súde v novembri 2023).

48. V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods.9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh. (Porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/2/2023 z 25. 01. 2024).

49. Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

50. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú

vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením *lex specialis* s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

51. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

52. Podľa rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013 „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

53. V zmysle zmluvy bola pôžička žalovanému poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 20,16 %.

54. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaná obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

55. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

56. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednaná, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

57. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov (41 mesačných splátok) v júli 2020 činil úrok 3,62 % p.a. (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako päťnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

58. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté

úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

59. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

60. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom.

61. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážností za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013.

62. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

63. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014.

64. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 556,90% z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 456,90 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

65. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že priemerná úroková sadzba pri úveroch so splatnosťou do 1 roka v roku 2020 je uvedená vo výške 5,49 %, pri úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške 3,38 %, pri úveroch so splatnosťou nad 5 rokov vo výške 7,47 %.. Najvyššia úroková sadzba pre úvery vôbec za celý rok 2020 bola vo výške 7,84 %, teda úroková sadzba dohodnutá v zmluve prevyšuje aj všetky vyššie uvedené úrokové miery viac ako dvojnásobne.

66. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú a v rozpore s dobrými mravmi (§ 41 Občianskeho zákonníka).

67. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

68. Pokiaľ by žalobca namietol, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektív dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatom neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

69. Rovnaké závery vyplývajú tiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/46/2022 z 30. 03. 2023, podľa ktorého „pokiaľ ide o ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby a prípadne ďalších zložiek odplaty s dobrými mravmi, nakoľko predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektív dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatom neprekračujúcou limit vyplývajúci z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán, prípadne ďalšie okolnosti.“

70. Súd poukazuje na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevyklučuje uplatnenie korektív dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobo judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požíciavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednania spotrebiteľskej zmluvy.“

71. Pokiaľ ide o konfrontáciu ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa odplaty v spotrebiteľskej zmluve, ktorá odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ust. § 39 Občianskeho zákonníka, súd poukazuje na ustálenú judikatúru a v tejto súvislosti súd poukazuje v súvislosti s neprimeraným úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27.

08. 2019: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprímerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“

72. Vo vyššie citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68 % ročne, avšak pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných v období uzavretia zmluvy bankami vo výške 14,56 %.

73. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je bez akýchkoľvek pochybností, že odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi netvorí len úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podlieha súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie. V súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8CoCsp/31/2022 z 27. 10. 2022. Akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vybrané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty (porovnaj § 9 ods. 14 zákona o spotrebiteľských úveroch).

74. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách, kedy je súd povinný skúmať, či zmluvná podmienka neobsahuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, pozri napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 18Co/109/2011) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

75. S námietkami dodávateľa týkajúcimi sa odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 občianskeho zákonníka sa vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v rozsudku sp.zn. 3Co/83/2017 z 07.11.2017: „Odvolací súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi.“

76. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamená, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Obč. zák. v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

77. Obdobne sa s otázkou rozporu úroku s dobrými mravmi vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v týchto rozhodnutiach:

78. „Aplikáciu § 3 OZ nevyučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

79. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 8,76 %, teda prekročenie tejto úrokovej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 10 rokov, o viac ako 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

80. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70 % ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06. 2021: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 19,90 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam október 2016 pri úveroch nad 5 rokov vo výške 8,83 % ročne o viac ako dvojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

81. V obdobnej veci iného dodávateľa Krajský súd v Prešove v rozsudku sp.zn. 22CoCsp/15/2023 z 22. 08. 2023 konštatoval, že súd prvej inštancie „správne prihliadol na súlad zmluvnej dohody o úrokoch s § 39 Občianskeho zákonníka, že sa nesmie priečiť dobrým mravom, čo v tomto prípade nebolo dodržané. Zmluvne dohodnutý úrok (18,10 %) viac ako dvojnásobne prevyšoval priemernú úrokovú sadzbu poskytovanú bankami v období uzavretia úverovej zmluvy (6,84 %), v dôsledku čoho úverová zmluva bola neplatná v časti odplaty. Žalobcovi tak vznikol nárok iba na vrátenie nesplatených častí istiny bez úrokov...“

82. S ohľadom na uvádzanú judikatúru súd žalobcovi nárok na úrok z úveru pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 39 a § 41 Občianskeho zákonníka) nepriznal, ako je uvedené vyššie.

83. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

84. Odplata za poskytnutie úveru však musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újinné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

85. Z vykonaného dokazovania súdu je zrejmé, že pri overovaní bonity žalovaného žalobca nemal takmer žiadne údaje preukazujúce skutočnú výšku príjmu žalovaného a jeho výdavkov, nebolo preto preukázané, či s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

86. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch totiž nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23. 09. 2020).

87. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

88. V danom prípade nebolo preukázané, aby žalobca mal k dispozícii doklady o príjme žalovaného (potvrdenie o príjme), doklady o výdavkoch žalovaného, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO, prípadne výpisy z bežného účtu žalovaného, pri uzatváraní zmluvy.

89. Súd tak nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru vedomosť o majetkových pomeroch žalovaného, teda kde tento býval, či vlastnil nehnuteľnosť alebo či býval v podnájme, aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzal a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jeho výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane žalovaného, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

90. Žalobca vôbec neskúmal skutočné výdavky žalovaného, a to predložením prislúchajúcich listín. Vychádzal zrejme iba z tvrdení žalovaného. Zo žiadneho údaja nie sú zrejmé ani ďalšie rodinné pomery žalovaného a s tým súvisiace výdavky. Žalobca vychádzal u žalovanej z toho, že jeho príjem je 493,33,00 eur a že má výdavky vo výške 0 eur, čo je skutočnosť sama o sebe nanajvýš nepravdepodobná, o to viac, že žalovaný sa stará o štyri vnúčatá zverené mu do náhradnej osobnej starostlivosti.

91. Náklady na bývanie, SIPO a telefón teda žalovaný v žiadosti uvádzal v sume 0,- eur, ktoré tvrdenie bez žiadania ďalších dokladov nebolo možné akceptovať a uvedené minimálne nezodpovedá odbornej starostlivosti dodávateľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takéto tvrdenie je v prípade pracujúceho dospelého človeka nanajvýš nepravdepodobné. Súd má za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov žalovaného pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy.

92. Pre účely skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nepostačuje, ak dodávateľ vychádza iba z tvrdení spotrebiteľa bez toho, aby žiadal aj preukázanie tvrdených skutočností príslušnými listinami. Skúmanie bonity žalovaného v žalobcom uvedenom rozsahu (report zo Sociálnej poisťovne, správa zo Spoločného registra bankových informácií), v zmysle uvádzanej judikatúry, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou.

93. Nahliadnutie do databáz úverových registrov a databáz bánk za účelom skúmania výdavkov žalovaného nie je možné považovať za dostatočné. Výpisy z týchto databáz nepodávajú kompletný obraz o výdavkoch žiadateľa, nakoľko výdavkami klienta sú aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ žalobca nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či žalovaný je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/18/2022 z 28.06.2022 obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022).

94. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Ani prípadné skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk nie je postačujúce, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať obraz ani o výdavkoch klienta. Pri overovaní bonity žalovaného nemal žalobca k dispozícii údaje o jeho výdavkoch, čo vedie k záveru, že pri uzatváraní zmluvy nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18Co/144/2019 z 27. 05. 2020)

95. Navyše podľa samotného zmluvného formulára, políčka pri položkách „Predložené doklady“ nie sú zaškrtnuté ani nie sú pri nich uvedené žiadne údaje. Z uvedeného vyplýva, že dodávateľ zrejme vychádzal iba z tvrdení žalovaného. Opak nepreukázal.

96. Žalobca tvrdí, že žalovaný uvádzal 0 vyživovacích povinností pri uzatváraní zmluvy. Uvedené síce zodpovedalo skutočnosti, avšak nijako nebola zohľadnená skutočnosť, že v čase uzavretia zmluve mal zverenú 4 maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti. Pri skutočnom skúmaní výdavkov na strane žalovaného pri uzatváraní zmluvy, by uvedené skutočnosti nemohli ujsť pozornosti žalobcu.

97. Uvedené je možné považovať iba za formálne overenie bonity žalovaného, nie však skutočné overenie bonity s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

98. Povinnosť súdu ex officio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

99. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti:Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s

článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

100. Pri súčasnom poskytnutí úveru s úrokom odporujúcom dobrým mravom a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

101. Žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu nepremiľaných splátok úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (úrok v rozpore s dobrými mravmi, bezúročnosť). Žalovaného tak súd zaviazal na úhradu nesplatenej a nepremiľanej istiny v sume 1233,58 eur (37 nepremiľaných splátok istiny úveru po 33,34 eur za obdobie od 20.12.2020 do 20.12.2023). Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

102. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručенú je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručенú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

103. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď dorúčením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vrhodením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

104. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vložením do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz. NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

105. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

106. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

107. Žalobca síce v konaní predložil predžalobnú upomienku zo dňa 7.3.2021 (upozornenie podľa § 53 ods. 9 Obč. zákonníka), ktorej doručenie do dispozičnej sféry žalovaného dňa 15.3.2021 preukázal doručenkou, avšak nepredložil žiadnu listinu preukazujúcu doručenie Oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti z 22.5.2021 do dispozičnej sféry žalovaného. Uvedená skutočnosť, je žalovaným v konaní namietaná. Navyiac vo výzve pred zosplatením nie je špecifikovaná konkrétna splátka, pre ktorú došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Vzhľadom na uvedené nie je možné považovať vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru za platné, nakoľko neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca jednoducho nepreukázal doručenie výzvy k splateniu celého úveru žalovanému.

108. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania doručenia výzvy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ako aj samotného zosplatenia úveru ležalo na žalobcovi. Dôkazy, ktoré by preukazovali doručenie zosplatenia, neboli žalobcom v konaní prezentované (porovnaj závery rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17CoCsp/15/2022 z 28. 4. 2022).

109. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020, v ktorom uviedol, že: „Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie "dostane do jeho dispozičnej sféry" nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah. Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právného úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností.“

110. Výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť rovnako ako žiadosť o splatenie celého zostatku úveru naraz podľa § 565 Občianskeho zákonníka, dlžníkovi riadne doručená, inak je predčasné splatenie úveru neplatné. Žalobca tak v danom prípade nepreukázal platné predčasné splatenie úveru.

111. Rovnaký dôsledok je časťou aplikačnej praxe odvolacích súdov spájaný aj s nedodržaním skúmania bonity žalovaného s odbornou starostlivosťou (vyššie cit. ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Keďže aj v prejednávanej veci žalobca hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., uvedené malo za následok, že úver sa považuje v zmysle § 11 ods. 2 citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov, ale zároveň veriteľ nebol oprávnený požadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

112. K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nález Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, č. k. IV. ÚS 71/2013-36).

113. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, potom žalobca mal právo len na vrátenie istiny úveru. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, mohol žalobcovi priznať iba istinu splatných nepremičaných splátok do dňa vyhlásenia rozsudku.

114. Do dňa vyhlásenia rozsudku 6.5.2024 tak boli splatné všetky splátky istiny úveru, nakoľko poslednou splatnou splátkou bola splátka z 20.12.2023. Žalovaného tak súd zaviazal na úhradu nesplatenej a nepremičanej istiny v sume 1233,58 eur (37 nepremičaných splátok istiny úveru po 33,34 eur za obdobie od 20.12.2020 do 20.12.2023).

115. Žalovaného zároveň súd zaviazal na úhradu úroku z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých splátok pôžičky, neprekračujúc samotný žalobný návrh, preto priznal úrok z omeškania najskôr od žalobcom žiadaného dátumu 28.5.2021 z dovtedy splatných splátok a úrok z omeškania priznal v žiadanej výške 5% ročne.

116. Žalovaný sa s plnením dlhu v splátkach dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z istiny splatných splátok v žalobcom požadovanej výške 5 % ročne, ktorého výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády počnúc dňom 28.5.2021 (zo 6 splátok istiny úveru splatných pred uvedeným dňom) a potom vždy odo dňa nasledujúceho po splatnosti tej ktorej splátky až do dňa zaplatenia.

117. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 28.5.2021 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5,00 % ročne.

118. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

119. Pokiaľ ide o námietku žalovaného ohľadne aktívnej vecnej legitímácie žalobcu s poukazom na § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, túto súd považoval za nedôvodnú v celom rozsahu. V danom prípade nedošlo k postúpeniu pohľadávky pôvodného veriteľa na iný subjekt. Sám žalobca ako dodávateľ uzatváral so žalovaným spornú zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

120. Súd na záver udáva, že neboli naplnené predpoklady ustanovené v § 282 CSP, z ktorého vyplýva, že pokiaľ žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku. Žalovaný nárok žalobcu neuznal, žalobu naopak žiadal zamietnuť. Okrem toho v prejednávanej veci sa jedná o spor spotrebiteľský, kedy spotrebiteľ požíva zvýšenú ochranu tak, ako to predpokladá ust. § 290 až 306 CSP a s prihliadnutím na túto zvýšenú ochranu zo strany súdu vo vzťahu k žalovanému, t.z. vo vzťahu k spotrebiteľovi z čoho vyplýva s prihliadnutím na ust. § 295 CSP, súd môže výnimočne vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, preto sa vo vzťahu k spotrebiteľovi prikláňa k tzv. vyšetrovaciemu princípu, pokiaľ je to potrebné pre rozhodnutie vo veci (porovnaj Krajský súd Trenčín sp.zn. 5Co/244/2017 zo dňa 08. 11. 2017)

121. V prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovaným - spotrebiteľom pred súdom skutočnosťou, ktorá by zbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvýhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú, a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a pod. (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/79/2015 zo dňa 25. 2. 2016).

122. Prejav žalovaného, že uznáva žalobu je možné interpretovať napr. aj tým, že je si vedomý toho, že určité záväzky voči žalobcovi nesplnil. Keďže žalovaný môže uznať nárok žalobcu čo i len do určitej výšky alebo čo do základu, tento prejav uznania musí byť natoľko určitý, aby nevyvolával pochybnosti o tom, čo bolo jeho obsahom. Samotný prejav žalovaného, že so žalobou súhlasí za takýto určitý prejav podľa nemožno považovať (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8Co/92/2019 z 29. 06. 2020).

123. „Keďže ide o konanie s tzv. slabšou stranou, je potrebné dôsledne vyžadovať náležitosti uznávacieho právneho úkonu. V tomto smere odvolací súd poukázal na skutočnosť, že výrazový prostriedok „je si vedomý dlhu“, „chce dlžnú sumu zaplatiť“ nemožno bez ďalšieho považovať za uznávací prejav. Nie je možné uznanie výšky nároku bez toho, aby sa uznal jeho základ. Prejav žalovaného, tak ako je zachytený v zápisnici z pojednávania na súde prvého stupňa, nie je natoľko jasný a jednoznačný, aby z neho bolo možné usúdiť, že jeho úmyslom bolo skutočne uznanie základu aj výšky nároku. Z vyjadrenia žalovaného nie je zrejmé, v akom rozsahu považuje žalobu za opodstatnenú. Byť si vedomý dlhu ešte samo osebe neznamená, že dlžník svoj dlh aj uznáva. V prípade spotrebiteľských sporov je súd povinný preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, či spĺňa obsahové požiadavky ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a pod. V spotrebiteľských sporoch možno za relevantný považovať iba informovaný uznávací prejav vôle spotrebiteľa, t. j. taký, ku ktorému spotrebiteľ pristúpil až po tom, čo súd prvej inštancie vykonal poučenie podľa § 292 písm. b) CSP, teda vhodným spôsobom, nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti.“ (rozsudok NS SR z 30. novembra 2021 sp. zn. 7Cdo/179/2020)

124. Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

125. Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Žalovaný je zamestnaný od marca 2024 na dobu určitú do 31.12.2024 s mesačným príjmom na úrovni 750,- eur, pričom sa jedná o miestne občianske a preventívne služby v Obci C.. Uvedené je zrejmé z predloženej pracovnej zmluvy z 29.2.2024, pričom príjem žalobcu je zrejmý aj zo súdom vykonaných lustrácií v registri Sociálnej poisťovne, podľa ktorých predstavoval jeho vymeriavací základ v marci 2024 sumu 700,01 eur a v apríli 2024 suma 350,01 eur. Podľa lustrácií v registri bánk, žalovaný nie je majiteľom žiadneho účtu v banke. Z tlačiva pre dokladovanie pomerov, ktoré vyplnené predložil súdu dňa 26.3.2024 vyplýva, že je ženatý, pričom manželka má pozastavený invalidný dôchodok, iné dávky nepoberá. Žalovaný má spolu s manželkou zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti štyri vnúčatá, v tejto súvislosti poberajú príspevky a rodinné prídavky. Majetok väčšej hodnoty ani žiadne nehnuteľnosti nevládní. Podľa správy OR PZ vo Vranove nad Topľou, Okresný dopravný inšpektorát z 4.3.2024, žalovaný nie je držiteľom ani vlastníkom žiadnych motorových vozidiel.

126. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prihladnuc na majetkové pomery žalovaného, jeho celkovú sociálnu situáciu, skutočnosť, že má zverenú vnúčatá do náhradnej osobnej starostlivosti, povolil mu súd splácať dlh v primeraných splátkach po 35,- eur mesačne. Súd vzal tiež do úvahy značnú výšku dlžnej sumy, ktorú je žalovaný povinný uhradiť žalobcovi.

127. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (napríklad rozsudok Krajského súdu Trnava sp.zn. 10Co/293/2016 zo dňa 14. 06. 2017). Splácanie dlhu nepresiahne dobu 36 mesiacov. Účelom priznania dlžnej sumy súdnym rozhodnutím nemôže byť likvidačné pôsobenie na spotrebiteľa, ktorý sa dostáva z finančných problémov, ale uspokojenie nároku veriteľa. Žalobca vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako ukrátený.

128. Povolenie splátok na uhradenie prisúdenej čiastky nie je spôsobilé žalobcovi spôsobiť ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Splácanie prisúdenej sumy v mesačných splátkach nezasiahne neprimerane do hospodárskych pomerov žalobcu ako spoločnosti ktorá má v predmete svojej obchodnej činnosti okrem iného zaradené aj poskytovanie úverov. Žalovaný sa nachádza v nepriaznivej životnej situácii. Žalovaný ako spotrebiteľ si zaslúži ochranu, keď sa objektívne ocitol v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre neho devastujúce.

129. Súd, ktorý rozhoduje o čase plnenia žalobou uplatneného nároku nie je viazaný pôvodne dojednanými splátkami, môže však pri stanovení výšky splátok zohľadniť situáciu existujúcu v čase rozhodovania. Ak spotrebiteľ svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/130/2018 z 17. 12. 2018).

130. Splácanie pôvodného dlhu podľa zmluvy bolo rozvrhnuté na 41 splátok, pričom v danom prípade splácanie priznanie dlžnej istiny 1233,58 eur stanovenými primeranými splátkami po 35,- eur mesačne ani zďaleka nepresiahne pôvodnú dobu splácania.

131. Stanovená výška splátky neúmerne nepredĺži dobu splácania oproti pôvodnej zmluve a zároveň existenčne neohrozí žalovaného (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 25Co/101/2018 z 30. 04. 2019).

132. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

133. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

134. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

135. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

136. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

137. Z pôvodne uplatnenej sumy 1509,71 eur s príslušenstvom, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 1233,58 eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšku súd žalobu zamietol.

138. Žalobcov úspech tak predstavoval 81,71 % a neúspech 18,29 %. Úspešnejšiemu žalobcovi by tak po odrátaní jeho neúspechu od úspechu vznikol proti žalovanému v konaní nárok na náhradu trov konania v rozsahu 63% ($81,71\% - 18,29\% = 63,42\%$).

139. Pri rozhodovaní o trovách konania predstavuje výnimku ustanovenie § 257 CSP, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti. Môže tak dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (viď. uznesenie Ústavného súdu SR z 08.12.2011, sp. zn. II.ÚS/563/2011).

140. Z IV (s. 64): Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

141. Účastníkovi, ktorý mal v konaní úspech, nemožno s odvolaním sa na § 150 (teraz § 257 CSP) nepriznať náhradu trov konania len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodovania v určitom druhu nároku. Jeho použitie musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (R 34/1982).

142. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 150 OSP treba prihliadať v prvom rade na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania a treba vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dosah takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 OSP (§ 257 CSP) sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (Rozsudok NS SR, sp. zn. 3M Cdo 5/2006).

143. Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako

aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku. (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 113/2019)

144. Z obsahu spisu súd zistil, že uvedený prípad spĺňa vyššie uvedené podmienky potrebné pre aplikáciu § 257 CSP. V predmetnom prípade súd čiastočne zamietol žalobu žalobcu, nakoľko z vykonaného dokazovania zistil, že pri overovaní bonity žalovaného nebolo preukázané, či žalobca ako dodávateľ s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Na základe uvedených zistení súd uzavrel, že za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Súd tiež vyhodnotil, že žalobcovi nebolo možné priznať ani úrok z úveru, nakoľko tento bol vo formulárovej zmluve uvedený vo výške, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, ako bolo konštatované vyššie. Zároveň ako neplatné vyhodnotil aj vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru žalobcom, pre nedodržanie zákonného postupu, nakoľko neboli žalobcom splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka a skonštatoval tiež čiastočné premlčanie nároku žalobcu.

145. Vzhľadom na skutočnosť, že súd vyhodnotil vyššie uvedené posúdenie spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov, uplatňovanie nároku na úrok z úveru žalobcom v rozpore s dobrými mravmi, ako aj posúdenie neplatnosti predčasného zosplatnenia úveru, za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, nárok na náhradu trov konania úspešnejšiemu žalobcovi proti žalovanému nepriznal.

146. Súd má za to, že z rozhodnutia vo veci samej je zrejmé, že žalobca v danej veci závadne konal, keď formulárová zmluva predložená spotrebiteľovi na podpis nespĺňala zákonom vyžadované obligatórne náležitosti, žalobca si uplatnil nároky aj v rozpore s dobrými mravmi, čo predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania žalobcovi nepriznať.

147. Uvedené je v súlade s judikatúrou Krajského súdu v Prešove, ktorý obdobný názor vyjadril aj v iných veciach (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/4/2022 z 28. 02. 2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.5CoCsp/29/2022 z 18. 10. 2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022 rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/31/2023 z 30. 11. 2023, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/24/2023 z 19. 12. 2023).

148. Zároveň je možné v kontexte vyššie uvedeného poukázať aj na Rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 2024 vo veci C-714/22, v zmysle záverov ktorého Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje uložiť spotrebiteľovi povinnosť znášať časť trov konania, ak v nadväznosti na konštatovanie neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy sa jeho návrhu na vrátenie súm, ktoré boli na základe tejto podmienky zaplatené bez právneho dôvodu, vyhovel len čiastočne, pretože je prakticky nemožné alebo nadmerne ťažké určiť rozsah práva tohto spotrebiteľa na vrátenie týchto súm. Uvedeným rozhodnutím, aj keď nerieši totožnú situáciu, ako v prejednávanej veci, je všeobecne vyjadrená možnosť odlišného prístupu k spotrebiteľovi ako strane sporu aj vo vzťahu procesného úspechu vo veci, respektíve otázke náhrady trov konania.

149. Nakoľko pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 257 CSP treba prihliadať na pomery všetkých strán sporu a treba zohľadniť aj dosah takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka, súd prihliadol aj na pomery na strane žalobcu. Nakoľko ide v danom prípade o právnickú osobu, je možné jednoznačne vyhodnotiť, že zníženie majetku žalobcu výnimočným nepriznaním náhrady trov právneho zastúpenia, by nemohlo v žiadnom prípade ohroziť existenciu tohto subjektu. V majetkovej sfére žalobcu nedôjde k značnému úbytku a nepriznanie trov právneho zastúpenia tejto strane v predmetnej veci bude mať zanedbateľný dopad na jeho celkovú majetkovú situáciu.

150. Naopak žalovaného, aj vzhľadom na jeho majetkové a sociálne pomery, ako boli opísané vyššie, najmä na skutočnosť, že sa stará o štyri nezaopatrené deti, ktoré mu boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, môže potenciálne existenčne ohroziť aj pohľadávka na náhradu časti trov konania v danej veci.

151. Navyiac súd zohľadnil aj postoj žalovaného v konaní, ktorá prejavil ochotu splácať žalobcov dlh v súdom priznanom rozsahu, kedy od začiatku žiadal o povolenie plniť tento dlh primeranými splátkami. Uloženie povinnosti nahradiť žalobcovi trovy konania by mohlo negatívnym spôsobom ovplyvniť sociálnu, finančnú sféru žalovaného a ohroziť jeho schopnosť uspokojovať základné životné potreby. Na druhej strane žalobca je spoločnosť so stabilným zázemím a nepriznanie náhrady trov konania nie je spôsobilé ju ohroziť (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/109/2019 z 26. 05. 2020).

152. V závere je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ súd vymedzí hypotézu právnej normy § 257 CSP správne, nemôže byť jeho rozhodnutie v rozpore so zákonom, a to ani v prípade, že neboli vzaté do úvahy iné okolnosti, ktoré strana sporu považuje za podstatné. Na uvedené by bolo možné prihliadať a uvedené pri aplikácii ustanovenia § 257 CSP by bolo možné posudzovať len v prípade, že by tieto úvahy boli celkom zjavne neprimerané (napríklad by zohľadňovali skutočnosť, ktorá sa nijako k predmetnému zákonnému ustanoveniu nevzťahuje). (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/103/2018 z 19. 09. 2018).

153. Nakoľko bola zistená existencia vyššie popísaných dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, súd dospel k záveru, že úspešnejšiemu žalobcovi je potrebné náhradu trov konania proti menej úspešnému žalovanému nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.